

Exedræ Ecclesiasticæ Sive Concionvm Moralium ... t. ...

In Dominicas totius anni

Schrötter, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1688

IV. In Domin. IV. Advent. Parate viam Domini. Luc. 3. Arg. Lectulus floridus
hospiti venturo adornandus.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56320](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56320)

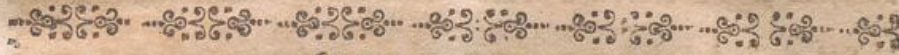
& ill'ico ad sibilum Alastoris Avernalis desciscunt. *Mentiri* sunt, quia recesserunt à me, & corde toto sequuntur Absolonem. *Mentiri* sunt, quoniam tot proposita, immo & vota mihi facta nequiter violant, & infringunt.

Inveniamur potius Davidis æmulatores, ut cum eo dicere possimus: *Statuit supra petram pedes meos, direxit gressus meos*; id est: Is qui eruit me de

omnibus malis, & reduxit me in viam rectam; statuit supra fidem, doctrinam, atque exempla Christi pedes meos, ut sequar vestigia ejus; & direxit gressus meos, quatenus recto inoffensoque gradu, vitæ cœlestis tramitem decurrant.

Inveniamur Caduceatores, & Caput, & Cor, & pedes habentes. Amen.

Psal. 39.3

CONCIO IV.

IN DOMINICA IV ADVENTVS.

Parate viam Domini. Luc. 3.

ARGUMENTUM.

LECTULUS FLORIDUS HOSPITI VENTURO
adornandus.

I Adventanti de supernis Hospiti paranda via est, quâ ingreditur; parandum diversorium, ad quod deflectat; parandus thronus, in quo pro dignitate resideat. A. Grandis enim foret inurbanitas minore apparatu cœlestem Hospitem, ac Dominum dominantium, quàm terrestrem quempiam Summitatem excipere. Enorme rusticitatis opus, eum, cujus adventum tot votis exambivimus, tot precibus exoravimus, tot officiis demereri no-

bis allaboravimus, tandem citra ullum debiti honoris, ac venerationis obsequium suscipere; aut quod absurdius, præsentem fores oppilare. Parandum itaque diversorium, ad quod deflectat, thronus in quo resideat.

Erravi. Non thronus, sed Lectulus adornandus: Qui enim de itinere venit, non luxum, ac pompam respicit vestibuli, sed locum quietis; non discutit proplea parergis variegata, aut marmoribus incrustata, sed angulum indagat securitati, ac quieti desti-

D

na-

natum. Quid verò divinissimus Hospes noster? Nonne ipse est, qui exultavit ut Gygas, ad eurrendam viam, fatigatusque ex itinere, quod è summo cœlo sit egressio ejus, quiescere cupit, eum pervenit? Nonne ipse languores nostros tulit, & dolores nostros ipse portavit? Nonne ipse advenit perinde ac Sponsus amantissimus præcordiorum nostrorum? Parandus ergo Lectus, non Thronus.

Sed qualis? Dilectam audiamus secretorum ipsius oppidè consciam: *Lectulus*, inquit, *noster floridus*. *Lectulus*, & quidem floridus parandus, non aula, thronus aurò, gemmisque prænobilis.

Ridetis forsitan, & cum mellitissimo Patre opponitis: *Quid Gygantem queris in Lectulo*; quem nec tellus, nec cœli cœlorum capere queunt? Num stringes cubitò, qui mensus est pugillo aquas, & cœlos palmo ponderavit; qui appendit tribus digitis molem terra? An Infinitum mensurabis decempeda, Incomprehensum stringes palmò, Interminuum concludes angulò? *Quid Gygantem queris in Lectulo*? Nihilominus ignoscet mihi quisquis hæc ingerit, si cum Dilecta sentiam, & dicam: *Lectulus noster floridus*. *Lectulus*, illeque floridus adornandus.

Si forsitan scire est animus, quis ille sit; ajo: Cor nostrum est, quod & *Lectulus* esse debet, & *Floridus*, ut eum suscipere mereamur. Quod ostendam.

Lectulus adornandus.

II. Imprimis *Lectulus* debet esse cor nostrum, nimirum tam angustum, ut solius, & unici sponsi sit capax. Recusat ille socium, aut corrivalem habere in pectore, qui gestit illius hæres esse: ex asse; nec in partem admittit dominii, qui solus meretur cœli, & adorari. Maluit jam olim solus in stabulo extra pomæria commorari, quam ad turbam tumultuantem in urbem deflectere.

Difficultatem ad speciem quidem curiosam, scitu tamen dignissimam movet Lumen Africanum Augustinus, quid nimirum causæ sit, quod Romani, quum omnium Gentium idola colerent, unicum Iudæorum Deum, vivum, & verum omnino aris, focusque suis prosciberent. Certum enim est, quod S. Leo scribit: *Cum pene omnibus dominarentur Gentibus, omnium gentium serviebant erroribus, & magnam sibi assumpsisse videbantur religionem; quia nullam respuebant falsitatem*. Arbitrabantur enim sapientissimi consilii arcanum esse, non minus cum potentissimis quibusque viris, ac summatibus inire societatem; quam omnia Deorum nullò excepto captare benevolentiam.

Sciscitatur itaque S. Doctor, quid causæ fuerit, quod omnium nationum idola devenerantes, nullum aut templum, aut etiam aram Deo Israelitarum crexerint? *Cur à numero cæterorum iste rejectus est?* Non est rejectus Bæchus intemperantiæ

Christo Lectulus adornandus

Romani cur Deum Israelis non coluerunt
S. Aug. lib. 1. de Conf. Evang. c. 17

S. Leo f. 1. in Nat. Apost.

Cam. lib.

S. Bern. ser. 29. de Nativ.

Isa. 40. 12.

manicipatus ; non Mercurius à longioribus digitis nobilitatus ; non Mars truculentus ; non Saturnus , propriorum natorum peremptor , non alii minores semiDei , quorum vix numerum inire est , proscripti. Quia etiam sua pegmata , suas statuas obtinere ab ipso stercore , ac sordibus diffamati ; solus Deus deorum , Dominus dominantium expunctus , nec thure , nec acerrâ unquam honestatus. Quid istud ? Numquid istius latebat Divinitas , tot undique irradiata fulgoribus , manifestata prodigijs , proclamata testimonijs ? Non utique , siquidem magnum erat nomen illius in gentibus. An forte ipsius percellerantur Numinis Majestate , aut severitate ? At si quospiam colebant ut propitios ; etiam nefastos ad cladem , calamitatesque avertendas devenerantur. Quid igitur causæ ?

elucet , Deum nostrum lectulura ambire non lectum ; solitudinem , & eremum , non societatem diligere.

IV. S. Jacobus Apostolus adhortans nos ad Verbum divinum cum fructu audiendum , utitur metaphorâ transumptâ ab arborum inoculatione , & dicit : *Abstinentes omnem immunditiam , & abundantiam malitiae , in mansuetudine suscipite insitum verbum , quod potest salvare animas vestras* : Supponit S. Apostolus arbori , & quidem silvestri hominem sub similem , quæ ut sæcunda evadat , Verbum divinum , perinde ac surculum melioris vitæ , in se debet admittere.

Cor non capit duos

Lac. 2. 21.

Institutio spiritualis

Porro ad insitionem duo inter alia requiruntur : Primum , ut truncus , cui surculus inseritur , sit animatus , & viridis ; non eradicatus , aut mortuus. Hac enim ratione facile surculus cum stipite in unum coalescit , & una arbor , eaque fructifera efficitur , exuente trunco silvestrem animam , & nobiliorem induente. Tunc enim jam non in suos frondes , flores , fructus degenerantis naturæ exuberat ; sed in flores , frondes , fructus mitioris , ac felicioris ingenij à surculo desumpti propagatur. Quod si truncus aridus sit , tantum ut surculus vitam vivat , illico arefcit , & expirat. Alterum quod ad felicem requiritur insitionem est ; ut antequam surculus inseratur , inutiles rami defaleantur , infructuosi stolones rescindantur ; & ut ait

D. 2

Man-

Deus non paritur cor-rualem

Princeps ea fuit , quod honore debito advenerari Numen sacrosantum nequiverint. Etenim ex monito Socratis receptum apud eos erat , eo modo quemvis Deorum colere , quo ipsi honorari vellent. Et ea de causa hic thure , ille vitæ , alius ignibus , quo quisque vellet ritu colebatur. Scientes autem Deum Israel exigere à cultoribus suis , ut ille solus , ac unicus haberetur , seclusis alijs , definiebant , hoc uno proscripto , alios retinere , qui sibi nequaquam Contravenirent ; sed sub eodem tecto , eademque in ara amicè subsisterent. Ita vel ex Ethnicorum tenebris

*Circumcisio
Spiritalis*

Mantuanus enodes trunci refecentur; si enim truncus inutilibus silvescat frondibus, si in priores factus erumpat, rursus furculus emoriatur, ab ipsa silvestrium ramorum congerie oppressus, ac quadantenus offocatus, Novercalem enim ipsius experietur animum, quem plus quam maternum agnatis sibi exlibet stolonibus; his abunde lactis succum sufficiendo, sibi autem tanquam adoptivo, ac privigno subtrahendo.

Ad eundem modum ait S, Jacobus sese habet Verbum divinum vocale; si quispiam fuerit per similibus arboribus eradicatis, bis mortuis, vel etiam silvescat degenerere sobole, neququam excrescet, nec fructum ferret; si autem fuerit arbor virens in spem bonam, ac stolones rescissi, in novam reformabitur naturam, feretque fructum exoptatum, ac excellentem. *Suscipite instum verbum.*

*Christus
non cohabitavit
vitijs*

Quod s. hic Apostolus expetit a nobis ad Verbum vocale, accidentale cum fructu suscipiendum, id multo amplius requiritur ad Verbum divinum Patri aeterno constitutiale non otiose admittendum. Resecandi sunt degeneres vitiorum stolones ex trunco cordis nostri, quatenus eidem inferi dignetur, & in unum queat corpus coalescere. Effundente enim sese ad alia animo evaporat, & intermoritur subito in nobis Verbum divinum; nec ad justam adolescit aetatem. *Lectulus non ster floridus.*

*Christus &
Dagon non
convenit*

V. Posteaquam Philistinorum summates ulciscente in populo sce-

lera filiorum Heli, & aliorum Domino, Israelitas eruento praelio profligassent; Arcamque Dei captivam abduxissent; posuerunt illam in fano idoli sui Dagonis. Quo id animo fecerint, an evehendae nimirum Arcæ, an deprimendae coram idolo, non disputo; eventum dumtaxat velim expendatis. Vix posita erat in pegmate idoli Dagonis Arca, quum illud exturbaret, ac protereret:

Invenerunt Dagon jacentem super faciem 2. Reg. 5. 4

in terra, coram Arca Domini; Corpus autem Dagon & dua palma manuum ejus abscissa erant. Quid obsecro mysterij? Cur nec unius noctis societatem passa est arca, quantumvis captiva? Inquilinus cedere coactus est hospiti, & cum dedecore coram eo procumbere. Quid causa? Nempe id, quod Plaltes decantat: *Non habitabit juxta te malignus Non hospitabitur, nec morabitur una, lux & caligo, Numen & idolum, Deus & Orcus.* Uno introeunte, alter excedat necesse est.

Psal. 5. 13.

Eadem operatione, philosophatur Tertullianus *spiritus iniquus educitur*; Vel ut loquitur S. Ambrosius; *Cum interficitur impius, Christus infunditur, & ubi abominatio deletur, sanctificatio congregatur.* Neque duræ formæ unam simul in formare queunt materiam, nec in una anima, & pectore unâ diabolus, & Christus cohabitare. Excedat ille necesse est, quatenus iste succedat; exturbetur ille, ut ille introducatur, ac immoretur. Nam ut perbellè argumentatur Doctor Gentium

Tertul. lib. adv. Psyn. chic.

S. Ambr. lib. de Cain & Abel

Gentium

2. Cor. 6. v. 14

Gentium. *Qua participatio iustitia cum iniquitate: sicut qua societas luci ad tenebras: Qua autem conventio Christi ad Belial? Quâ ratione dies ac nox misceri nequeunt; sic nec iustitia & iniquitas, Christus & Anti-Christus, si susceperimus Christum in hospicio peccatoris nostri, è vestigio fugamus diabolum; si ex adversum privari camur, & per peccati januam ingressus fuerit Orcus, protinus Christus recedit. Quâ participatio, aut qua conventio Christi ad Belial? nequeunt unâ vel in umbra consistere, quantum minus in fulgoribus commorari. Lectulus noster floridus.*

Zachas conversus

VI. Contendens Dominus cum discipulis suis in Jericho, arbitratus est Zachæum principem publicanorum in sicomoro sedentem, & accitito eo ultro se ei hospitem obtulit, cuius jam ante bonam voluntatem cognoverat. Et ecce vix limen illius attigerat, cum Zachæus totus mutatus ab illo rescindit contractus iniquos; resarcit damna illata, sua bona liberalissimè profundit. *Ecce dimidium bonorum meorum Domine do pauperibus, & si quid aliquem defraudavi, reddo quadruplum.* Non ait firmiter statuo imposterum dimidium bonorum erogaturum pauperibus, & iniustitias, quas commisi, in quadruplum resarciturum; sed ex nunc reddo quæ abstuli, dispenso pauperibus, quos paulò ante despoliaveram, jam mea confero, qui aliena rapueram. *Ecce dimidium Domine do*

Luc. 7. 9

pauperibus. Quorsum ista? Cur nullas admittit inducias? Cur fructu ipso, non flore boni propositi Christum pascit? Audiatur D. Ambrosius: *Zachæus excipiendo Christum exclusit avaritiam, relegavit perfidiam, renuntiavit fraudibus; aliter enim non ingreditur Christus, nisi ut vitia excludat, quia non cohabitatur erroribus.* Ex templo profligavit nummularios, tanquam Mammonæ idololatrias, ex energumenis Lemures, tanquam alienæ domus invalores, ex Zachæi domicilio vitiorum turbam, tanquam sibi è diametro oppositam. Quia non cohabitatur erroribus. Quid aptius? quid manifestius adduci potuit, ad demonstrandum non posse Christi Domini sanctitatem, & diaboli iniquitatem in eodem domicilio, sub eodem tecto, in eodem lecto commorari?

S. Ambrosius, de Cain & Abel.

Quisquis itaque confederatus est sathanæ, ac concupiscentiis ipsius mancipatus, Christum hospitem non expectet. Quisquis ab aeterno avulsus divortio, eundem speret, & affectet. *Lectulus noster floridus.*

§. II.

Lectulus sit floribus constratus.

VII. Veruntamen eo effusus affectum nostrum testaturi, & tam desideratum hospitem

D 3

tem

rem ampliùs demeritari; non nudum duntaxat lectulum, sed floribus conflatum, & adornatum eidem offeramus. Non enim ab angustiis duntaxat, sed & à floribus lectulum suum sponsa deprædicavit. *Lectulus noster floridus.*

*Christus
totus flori-
dus*

Quinam autem illi flores essent, explanat ipsamet cum dicit: *Dilectus meus pascitur inter lilia.* Cum ipse sit liliū, libenter moratur inter lilia; cum sit candor, delectatur candidis; & arcolis virtutum delinitur. Lilia hæc non sunt alia, quam puritas mentis, & corporis, quam castimonia vitæ; liliis pascitur, in his deliciatur. *Dilectus meus pascitur inter lilia.* Ita S. Bernardus explanans hunc locum: Propterea ipse se *Lilium appellavit*, quod totus versetur in liliis, & omnia quæ ipsius sunt, *lilia sunt.* Lilium Mater, Lilium Pater, Lilium vita, Lilium doctrina, Lilium omnia.

Cant. 2. 26.

*S. Bern. ser.
70. Cant.*

Luc. 1. 26.

*Puritas con-
scientia*

Isa. 11.

quod non nisi inter flores, inter lilia commoretur, in intaminata conquiescat conscientia.

Si Matrem expendamus, Virgo erat non solum corpore sed mente, id est Lilium candidissimum, atque intemeratum. Hoc tantopere adamas vitæ, ut ne quidem de pudicitia conjugali; sed de claustris potius natus sit virginali. Nec in Matrem unquam eam adoptasset, nisi hac dote præ cæteris effloruisset.

Si ad virum nos reflectamus, seu potius patrem nutritium, & is virgo erat, & virgo permansit. *Ecclesia fides est*, scribit inter alios S. Petrus Damiani, quod non tantum Virgo fuerit Mater, sed & is, qui simulatus est pater.

*S. Pet. Dam.
lib. 1. Epist.
Ep. 6.*

Si nuntii personam examinemus, nihil illo purius, nihil candidius. Lilium erat secretum ab omni contagione carnis, & sanguinis.

Proinde etsi Christus in præsepio locatus, & supra aridum scænum respinatus erat, vere sponsa sese jactare poterat, ac dicere: *Lectulus noster floridus.* Floridus in nuntio, floridus in sponso, floridus in Matre, floribus in Filio.

*Mundities
animi lili-
um S. Greg.
in h. l.*

IX. S. Gregorius per eadem lilia munditiæ animæ interpretatur. *Quid, inquit, per lilia, nisi munda anima designantur, quæ dum castitatis candorem retinent, per bonæ famæ opinionem proximis quibusque suaviter olent.* Et subdit: *Inter lilia sponsus ergo pascitur, quia procul dubio animarum casti-*

sassitate delectatur. Nullum illi gratius obsonium apponi, nullum condimentum suavius inveniri potest, atque mens casta, & intemerata. *Pascitur inter lilia.*

*Bern. ser.
7. in Cant.*

X. Idead nos adhortandos affurgit Mellitissimus Abbas, & ait: *Tu ergo, qui hac audis, vel legis, cura habere lilia penes te, si vis habere habitatorem liliorum habitantem in te.* Opus tuum, studium tuum, desiderium tuum lilia esse potestentur moralis quidam rerum ipsarum Candor, & Odor. Causam subdit: *Habent & mores colores suos, habent & odores.* Habent odorem famæ, habent colorem rectæ intentionis. Habent conscientiam puram ab omni inquinamento iræ, murmuris, livoris. Talis sit color, talis sit odor tuus, ut Lectulus floridus esse merearis.

XI. Nullus dubito plurimos hic adesse, qui entheo succensi spiritu nonnunquam in suo conclavi in hac, pariavè prorumpant vota: O si ego illa temporum periodo vixissem, atque Bethleem incolissem, deque tam desiderato hospite informatus fuisset, non habitatione duntaxat, conclavi, ac lectulo meo cessissem; sed sinum, ac pectus aperuissem ad ipsam recipiendum, amplexandum, possidendum. O si illo articulo, meditatur alter, vel in bovem cum Nabuchodonozor transformatus essem! Fortunatum me ipsa calamitate ducerem, quod habitu meo amorem testari potuissem. Exclamasti tuac, quamvis bardo & incondito

sono: io, io, io, vive, triumpho parvule. Procubuissem coram illo, & primas mortalibus præripuissem.

Novi, fatur apud se tertius, quod ait Isaias Vates: *Omnis caro fœnum,* quod hodie crescit, cras arefcit; hodie floret, odoremque diffundit, cras aut languet, aut fœtet. O si minimum in fœnum mutatus fuisset, Feliciores me angelis, æqualem Thronis dixissem. Neque enim minus in me, quam in illis quievisset; immo, quanto durius in me jacuisset, tanto mihi propinquior fuisset.

Fateor etiamnum sum languidus, inquit quartus, sum tardus, sum plane asinus, cui onus, & virga debetur; o si minimum tunc vixissem, quatenus onus tam sanctum bajulare potuissem, jam eò ipso vegeior, ferventior, celerior exissem, jam non portassem illum eum tædio, & murmure, sed cum gaudio, alacritate, nec jam in cælis inter sidera locum habere affectarem, utpote tam proximus soli existens justitia. O, o, o, &c.

His ego, quicunque ii sunt, cernuntio, si desideria vestra non sunt fugacia, si non futilia, & inania, allaborate nunc illi adornare Lectulum floridum, Lectulum, ut nullum præter eum amatorem admittatis; Floridum, ut in omni virtute, & imprimis in puritate mentis, ac corporis excellatis. Ita confido eveniet, ut quemadmodum olim corporaliter requievit in Virgine; ita in cordibus nostris in spiritu,

& gratia conquiescat.

Amen.

COR.